

Sól tér sortna

Um sólmyrkvana miklu í Corvallis og Kópavogi

Sól tér sortna,
sígr fold í mar,
hverfa af himni
heiðar stjórnur;
geisar eimi
ok aldrnari,
leikr hár hiti
við himin sjálfan.
Völuspá #57

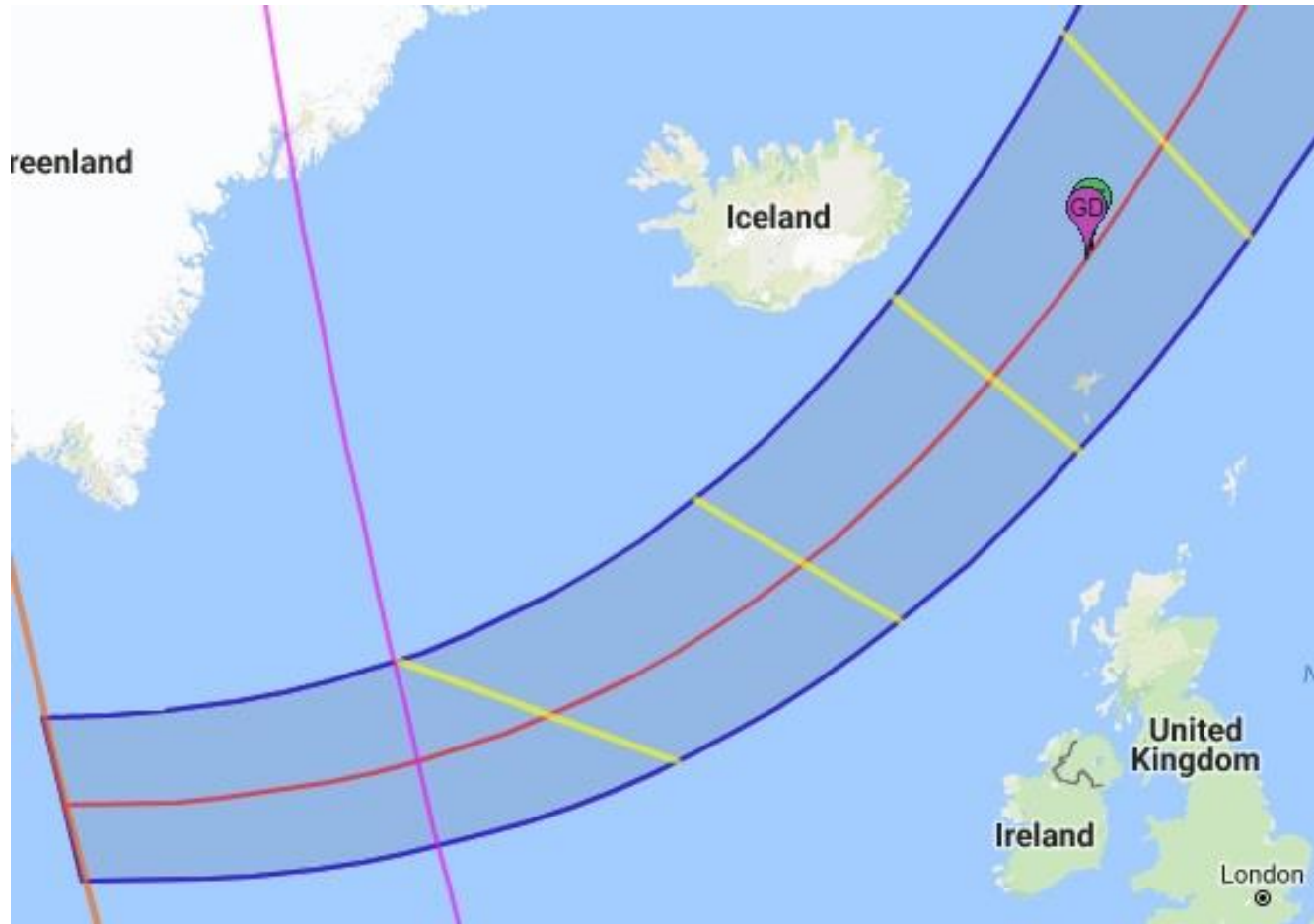
Dr. Þórður Arason

Stærð sólar og tungls er mjög svipuð, séð frá jörðu
Stundum er sólin aðeins stærri og stundum tunglið

Sólmyrkvinn 20. mars 2015

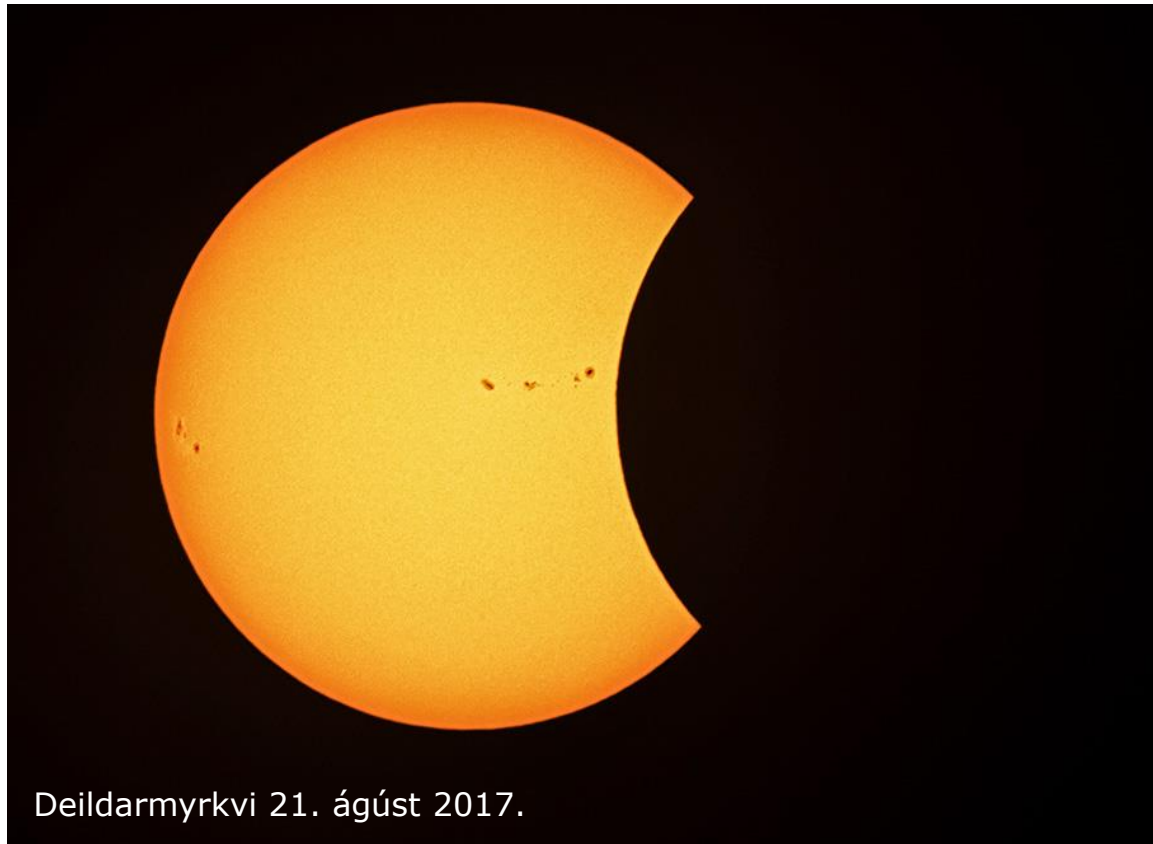
Almyrkvi í Færeyjum og Svalbarða – 96,2-99,7% myrkvun á Íslandi

Hámark myrkvans (98%) í Kópavogi.
Ljós. ÞA 20. mars 2015 kl. 09:37:08

Deildar- og hringmyrkvar

Deildar- og hringmyrkvar hylja sólina ekki alveg, það er verkljóst og áhorfandi þarf sólmyrkvagleraugu til að verja augun

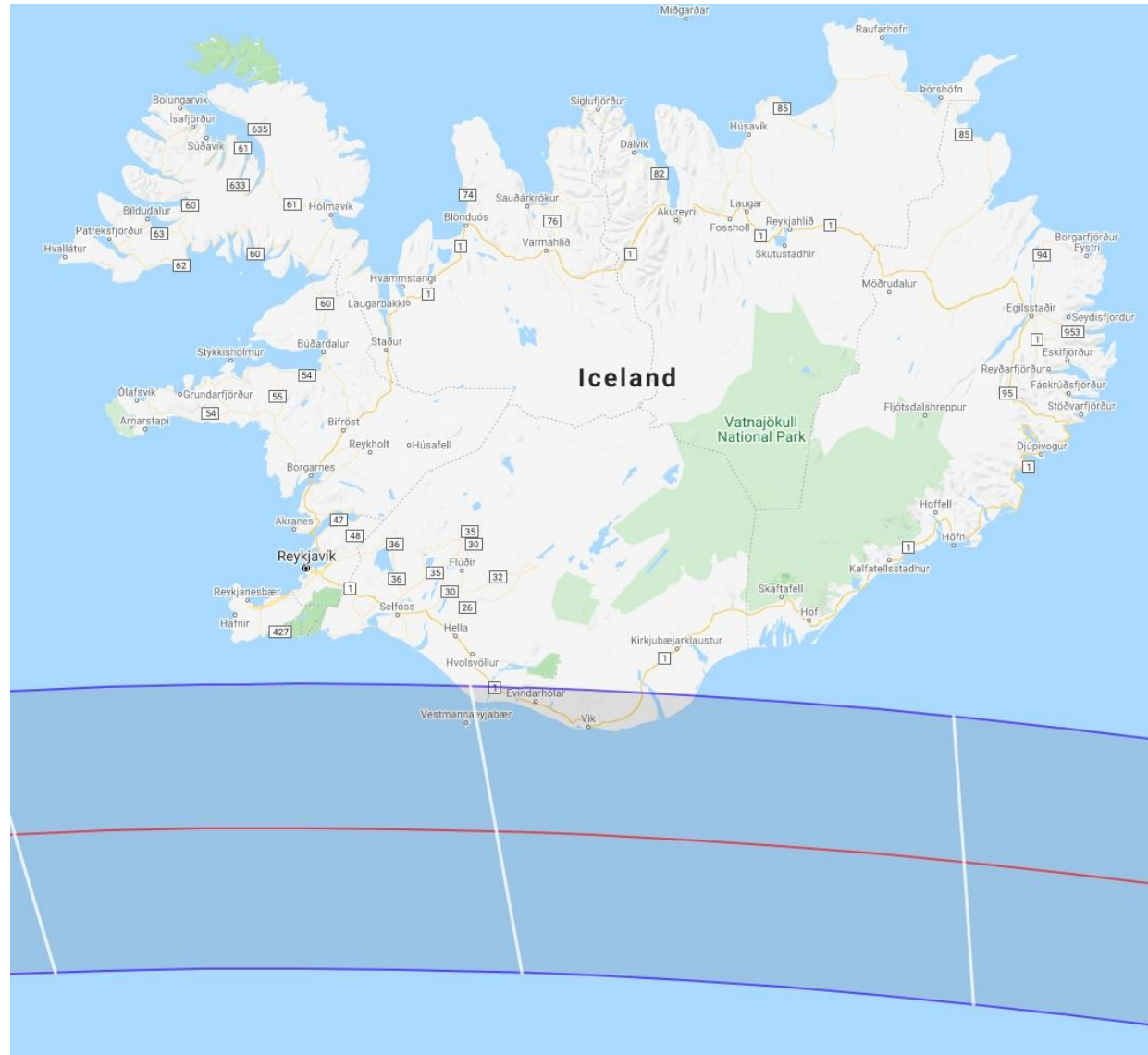

Deildarmyrkvi 21. ágúst 2017.

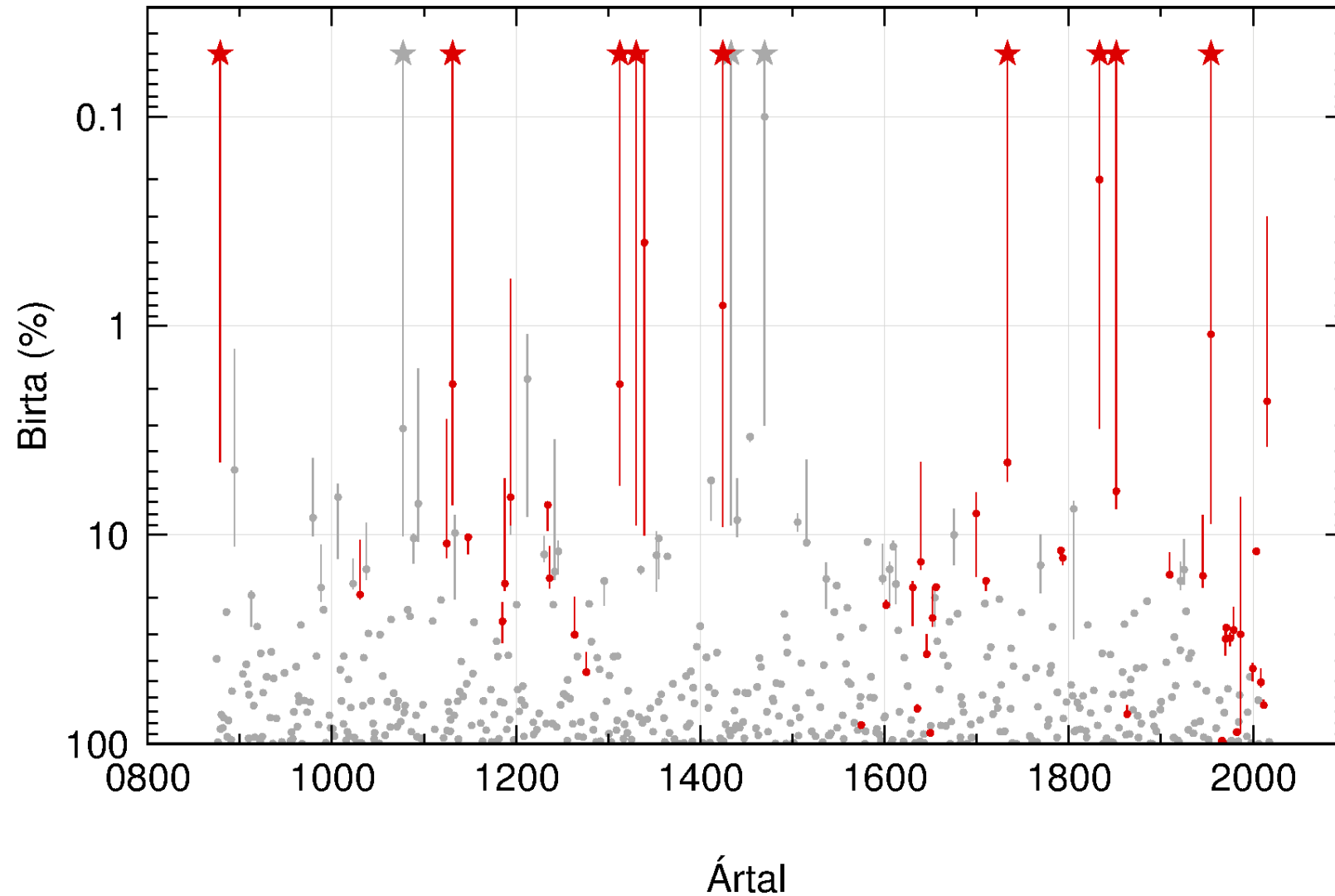

Hringmyrkvi 20. maí 2012.

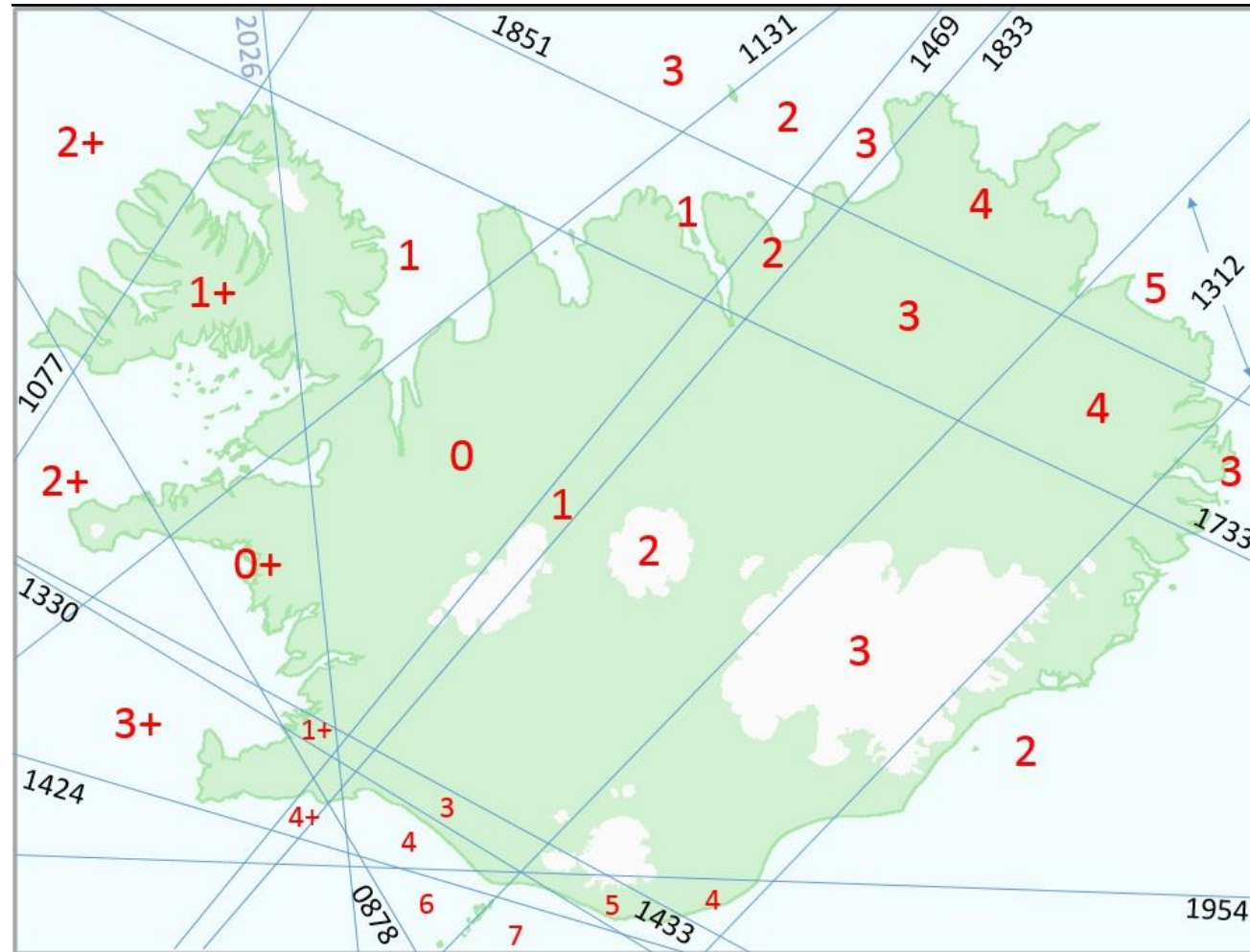
Almyrkvinn 30. júní 1954 kl. 12:05

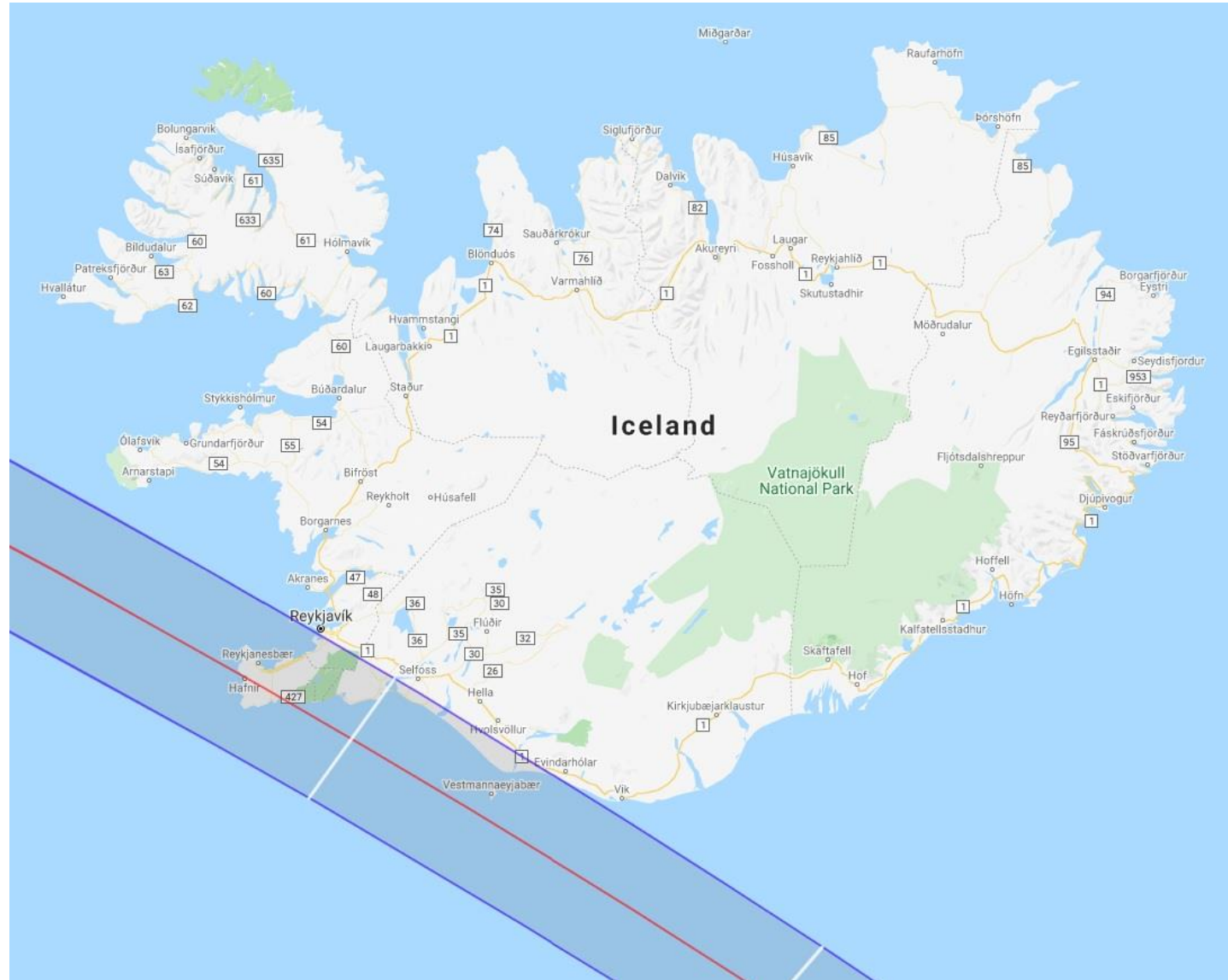
Sólmyrkvar á Íslandi frá landnámi

Fjöldi almyrkva á sólu frá landnámi

Almyrkvinn 16. júlí 1330 kl. 15:35

Deildarmyrkvinn 10. júní 2021

Hámark 61% myrkvun kl. 10:17

Ljós. ÞA 10. júní 2021 kl. 10:15

Ljós. EGS 10. júní 2021 kl. 10:12

Almyrkvi í Oregon 2017

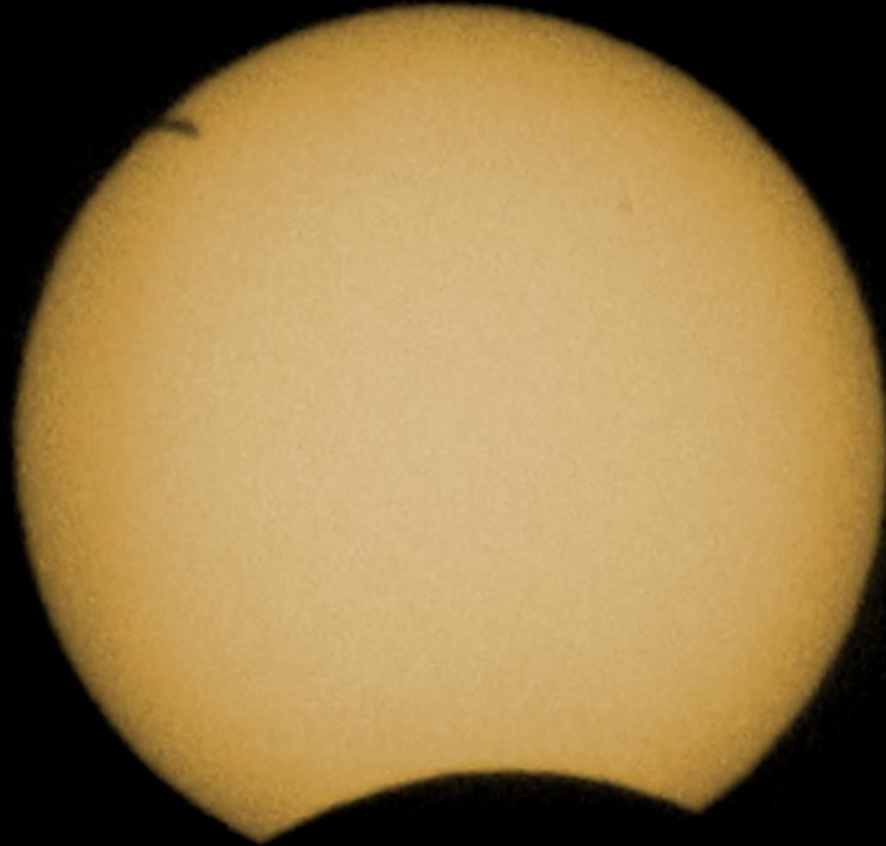

Sólmyrkvinn 21. ágúst 2017

2,4%
deildarmyrkvi

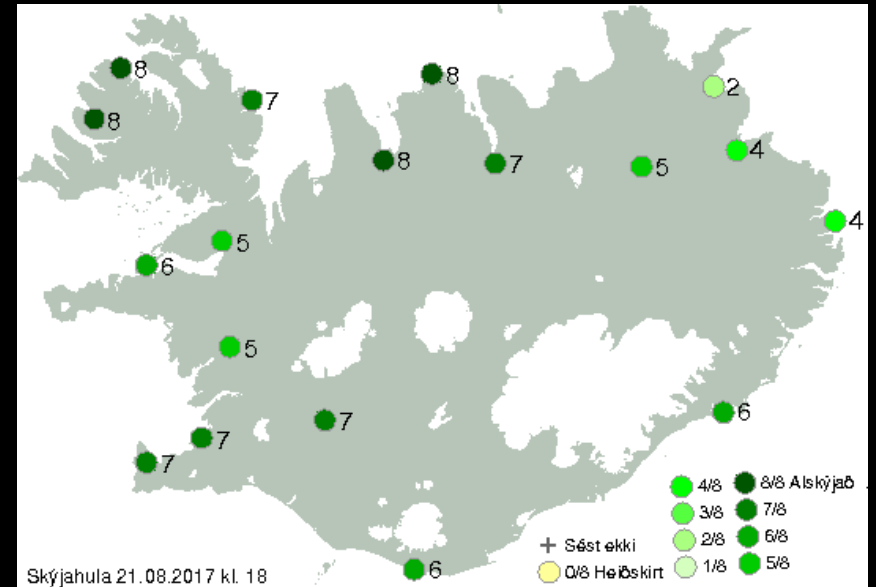

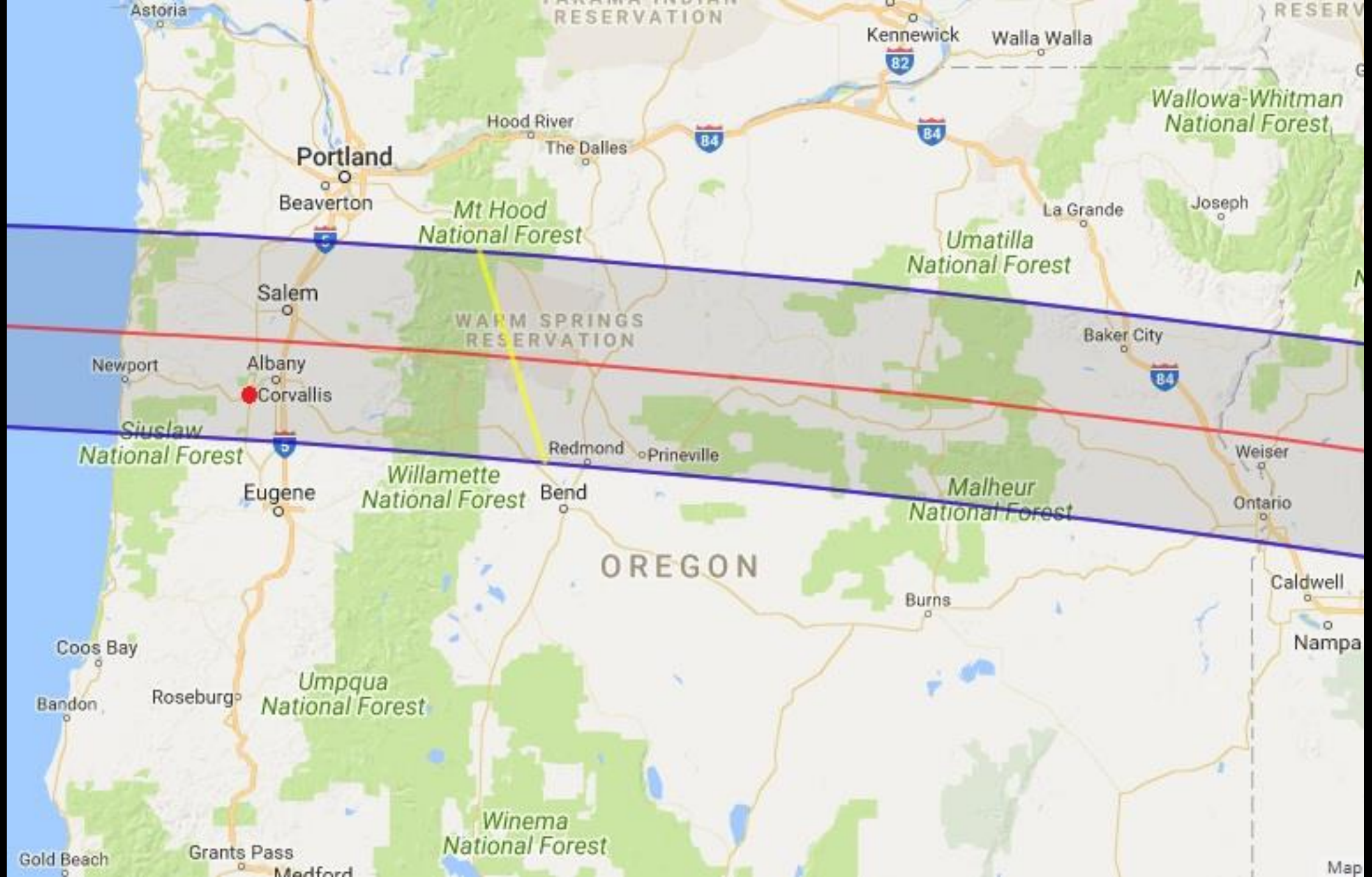
2,4% deildarmyrkvi á Íslandi 21. ágúst 2017 kl. 18:44

Ljósm. ÞA 2015-03-20_08:45:09

8398

Sólmyrkvi í Corvallis, Oregon

21. ágúst 2017 kl. 10:17 PDT

	Tími PDT*	Sólarhæð	Sólarátt
Upphaf myrkva – C1	09:04:57	28°	101°
Upphaf almyrkva – C2	10:16:54		
Hámark	10:17:48	40°	117°
Lok almyrkva – C3	10:18:42		
Lok myrkva – C4	11:37:24	51°	140°
Lengd sólmyrkva	2 klst, 32 mín		
Lengd almyrkva	1 mín, 48 s		

* 10:17 PDT = 17:17 UTC

-12 min

Ljósm. þA, kl. 08:53 PDT

1434

-26 s

Ljósm. þA, kl. 09:04 PDT

1436

C1 + 35 s

Ljósm. þA, kl. 09:05 PDT

1438

C1 + 4 min

Ljósm. þA, kl. 09:08 PDT

1443

5 min

Ljósm. þA, kl. 09:10 PDT

1446

10 min

Ljósm. þA, kl. 09:15 PDT

1449

15 min

Ljós. þA, kl. 09:20 PDT

1452

22 min

Ljósm. þA, kl. 09:27 PDT

1455

25 min

Ljósm. þA, kl. 09:30 PDT

1459

30 min

Ljósm. þA, kl. 09:35 PDT

1463

35 min

Ljósm. þA, kl. 09:40 PDT

1466

40 min

Ljósm. þA, kl. 09:45 PDT

1471

45 min

Ljósm. þA, kl. 09:50 PDT

1474

50 min

Ljósm. þA, kl. 09:55 PDT

1477

55 min

Ljósm. þA, kl. 10:00 PDT

1480

Camera obscura áhrif frá laufkrónu trésins.

61 min

Ljósm. þA, kl. 10:06 PDT

1483

C1 + 65 min

Ljósm. þA, kl. 10:10 PDT

1486

C2 – 4 min

Ljósm. þA, kl. 10:13 PDT

1489

C2 – 3 min

Ljósm. þA, kl. 10:14 PDT

1492

-2 min

Ljósm. þA, kl. 10:15:00 PDT

1496

-87 s

Ljósm. þA, kl. 10:15:26 PDT

1499

-56 s

Ljósm. þA, kl. 10:15:57 PDT

1503

-31 s

Ljósm. þA, kl. 10:16:22 PDT

1506

-11 s

Blossaperlur (Baily's beads)

Ljósm. þA, kl. 10:16:42 PDT

1509

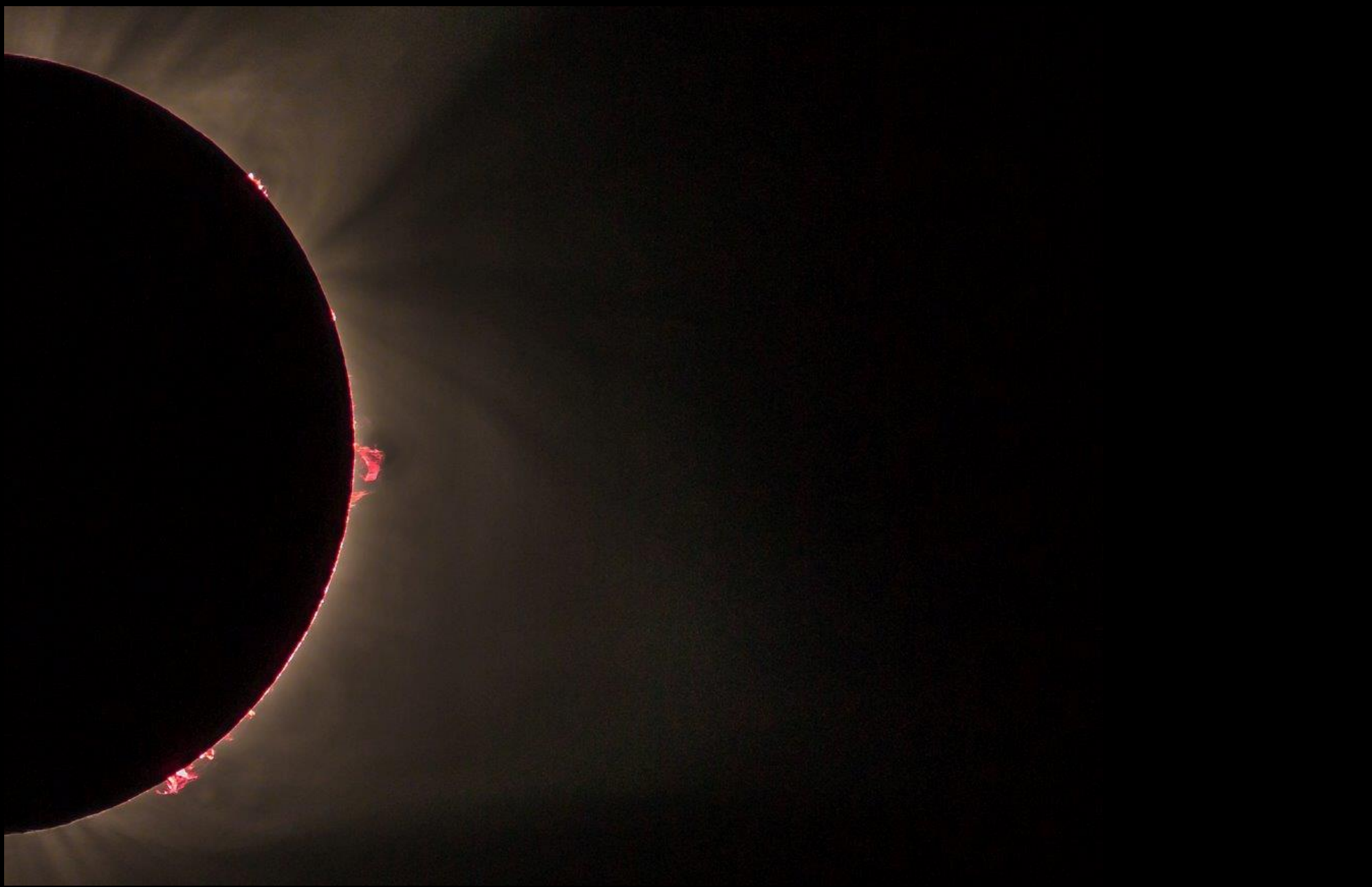

Sólkórónan séð frá Madras í Oregon. Ljós. Cameron DaSilva, 21. ágúst 2017.

Demantshringurinn séður frá Færeyjum. 20. mars 2015.

Sólstrókar séðir frá Athens í Tennessee. Ljós. Ed Laughlin, 21. ágúst 2017.

Almyrkvi á sólu (1/4)

allt önnur upplifun en af deildarmyrkva

- **Ormaskuggar** (shadow bands/shadow snakes) – Í um 20 s fyrir (og eftir) almyrkvann tindrar (blikkar) sólarröndin mjög áberandi. Þetta er vegna kviku í lofthjúpi jarðar, svipað og þegar stjörnur tindra. Jörðin undir fótum manns virðist þá iða af ljósum og dökkum dansandi bogalínum, líkt og ormagryfja
- **Blossaperlur** (Baily's beads) – Síðustu sólargeislarnir brotna upp í aðskilda ljósdepla vegna landslags á rönd tunglsins
- **Demantshringur** – Síðustu geislar sólar (demanturinn) ásamt ljóshring umhverfis tunglið

Almyrkvi á sólu (2/4)

allt önnur upplifun en af deildarmyrkva

- **Myrkvun** – Skyndileg myrkvun (1-3 s), ekki niðadimmt, ratbjart eins og af daufu tunglsljósi, en sér ekki til verka. Bjart út við sjóndeildarhringinn. Tilfinning um kólnun.
- **Sólkóróna** – Lofthjúpur (plasma) sólar verður skyndilega sýnilegur með berum augum. Björt, stór og gerð úr örfínum hvítum (silfruðum) þráðum, áferð minnir svolítið á björt norðurljós, en engin hreyfing yfir þennan stutta tíma

Almyrkvi á sólu (3/4)

allt önnur upplifun en af deildarmyrkva

- **Stjörnubjart**
- **Sólkerfið okkar** – Eftir staðsetningu reikistjarna má skynja að maður horfi á sólkerfið úr fjarska. Með heppilegri uppröðun sýnist augljóst að reikistjörnurnar séu fylgihnettir sólarinnar
- **Dýrahegðun** - Dýr bregðast við almyrkva eins og það sé komin nótt
- **Allt búið** – Almyrkvinn í Corvallis stóð í 108 s, en mér fannst það vera nær 10 s

Almyrkvi á sólu (4/4)

allt önnur upplifun en af deildarmyrkva – Önnur fyrirbæri

- **Blika** – Þótt ský séu oftast til ama við sólmyrkvaskoðun, þá geta blika, gráblika eða mistur stundum deyft sólarljósið nægilega þannig að unnt sé að horfa beint í sólina með berum augum
- **Alskýjað** – Almyrkvun getur verið drungalegri, þegar ekki sést hvað veldur. Á skýjum í fjarska má sjá skugga almyrkvans koma til og fara frá áhorfanda á miklum hraða, um 1 km/s
- **Norðurljós** – Á Íslandi gætu sést norðurljós í almyrkva
- **Regnbogi** – Ef skúrir/regn eru andstætt sólarátt, er möguleiki á að sjá regnboga. Þegar sólin er orðin mjög dauf í deildarmyrkva, þá dofna birta regnbogans og virðist þá undarlega bleikur á litinn

C3 + 2 mín

C3 + 57 s

Ljósm. pA, kl. 10:19:35 PDT

1533

C3 + 67 s

Ljósm. þA, kl. 10:19:45 PDT

1536

C3 + 102 s

Ljósm. pA, kl. 10:20:20 PDT

1539

+3 min

Ljósm. þA, kl. 10:21 PDT

1545

+6 min

Ljósm. þA, kl. 10:24 PDT

1551

+11 min

Ljósm. þA, kl. 10:30 PDT

1557

+16 min

Ljósm. þA, kl. 10:35 PDT

1560

+21 min

Ljósm. þA, kl. 10:40 PDT

1564

+26 min

Ljósm. þA, kl. 10:45 PDT

1568

+31 min

Ljósm. þA, kl. 10:50 PDT

1582

C3 + 36 min

Ljósm. þA, kl. 10:55 PDT

1585

C3 + 41 min

Ljósm. þA, kl. 11:00 PDT

1588

C4 – 32 min

Ljósm. þA, kl. 11:05 PDT

1592

C4 – 27 min

Ljós. þA, kl. 11:10 PDT

1595

-22 min

Ljósm. þA, kl. 11:15 PDT

1598

-17 min

Ljósm. þA, kl. 11:20 PDT

1601

-12 min

Ljósm. þA, kl. 11:25 PDT

1604

-7 min

Ljósm. þA, kl. 11:30 PDT

1608

-2 min

Ljósm. þA, kl. 11:35 PDT

1612

-89 s

Ljósm. þA, kl. 11:35:56 PDT

1615

-29 s

Ljósm. þA, kl. 11:36:56 PDT

1618

-2 s

Ljósm. þA, kl. 11:37:23 PDT

1621

Almyrkvar til 2060

2019 Chíle–Argentína; 2020 Chíle–Argentína; 2021 Suðurskautslandið

2024-04-08 Mexíkó – Bandaríkin

2026-08-12 Ísland !

2027-08-02 Spánn og Norður Afríka

2028 Ástralía; 2030 Suður Afríka–Ástralía; 2033 Alaska; 2034 Nígíría–Kína; 2035 Kína–Japan; 2037 Ástralía–Nýja Sjáland;
2038 Ástralía–Nýja Sjáland; 2039 Suðurskautslandið; 2041 Afríka; 2042 Indónesía–Filippseyjar

2044-08-23 Kanada – Bandaríkin

2045-08-12 Bandaríkin

2046 Brasilía–Afríka

2048-06-11 Hringmyrkvi á Íslandi

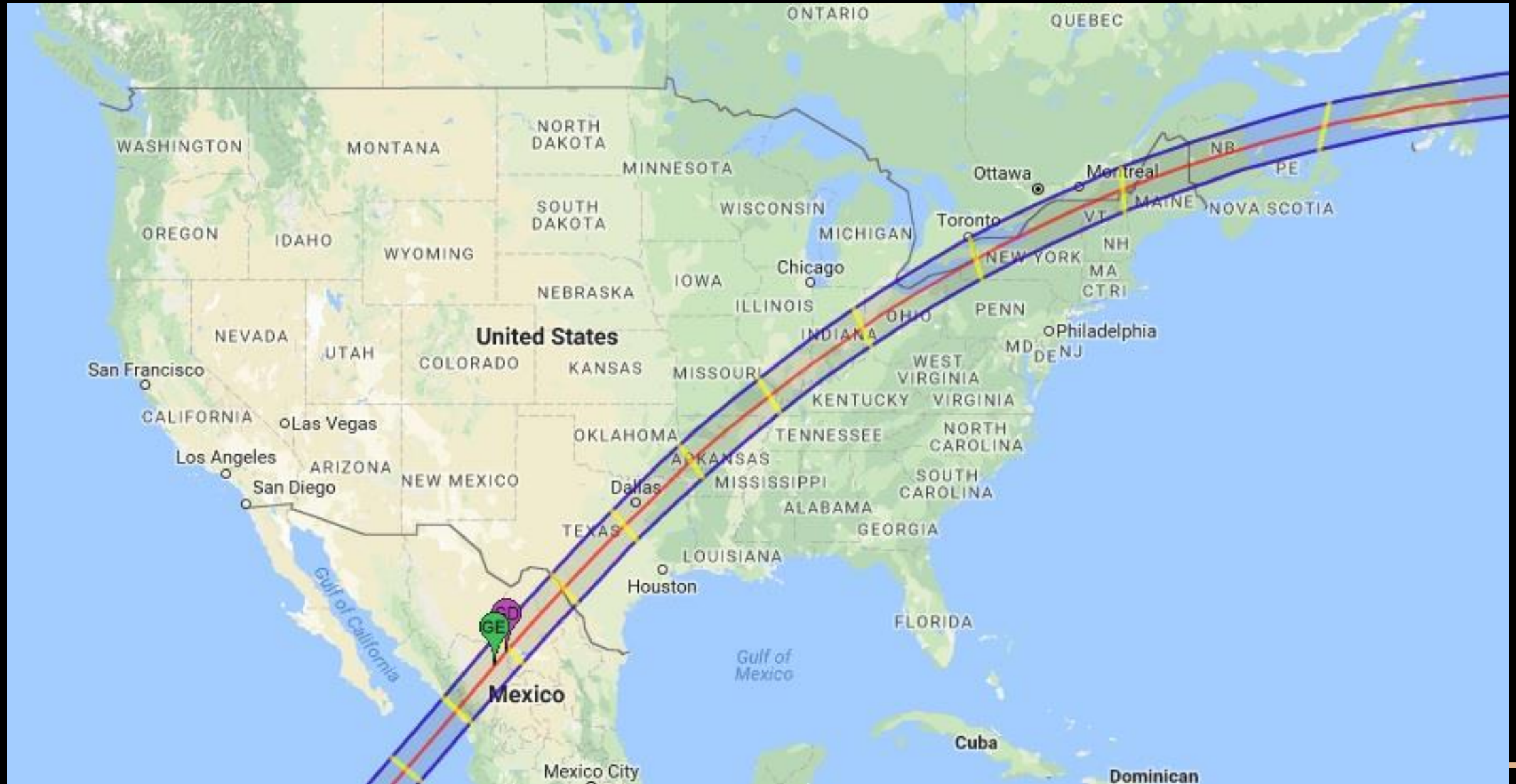
2048 Chíle–Afríka

2052-03-30 Mexíkó – Bandaríkin

2053-09-12 Spánn og Norður Afríka

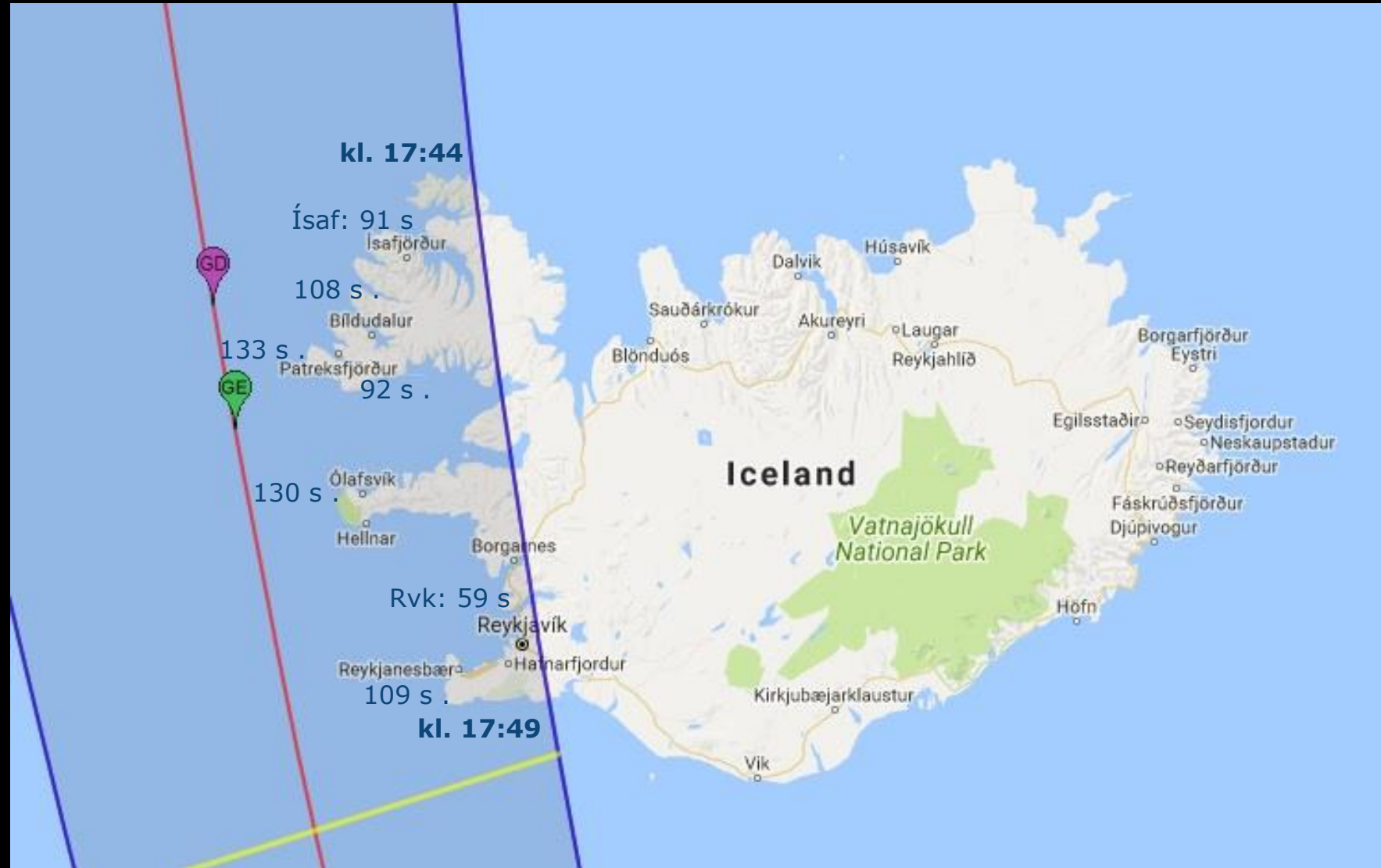
2055 Suður Afríka; 2057 Suðurskautslandið; 2059 Perú–Brasilía; 2060 Afríka–Kína

Almyrkvi 8. apríl 2024

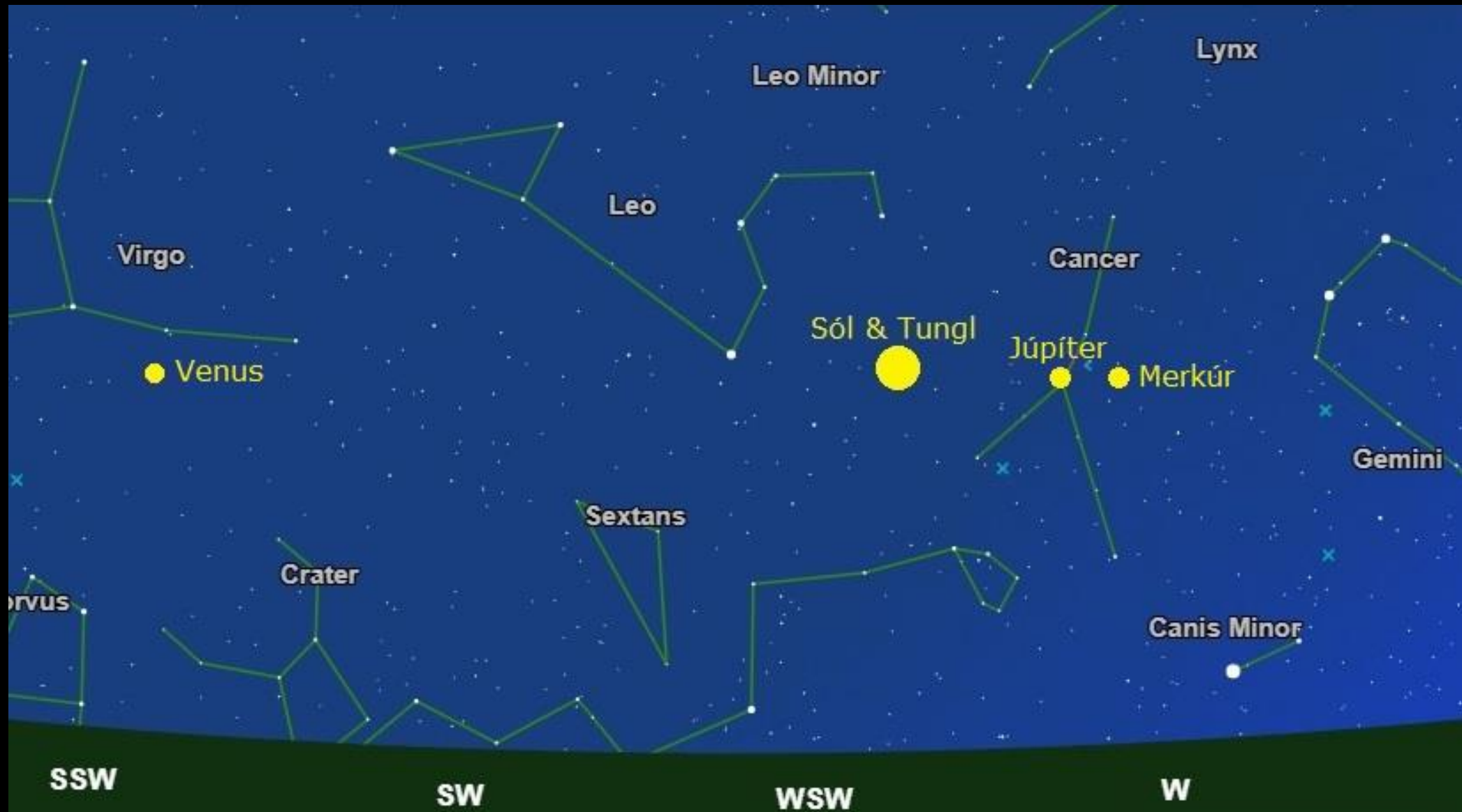
Almyrkvi miðvikudaginn 12. ágúst 2026 kl. 17:45

En, það verður kannski skýjað

Líkur á að sjá sólina 25 – 50%

Sólkerfið okkar 12. ágúst 2026

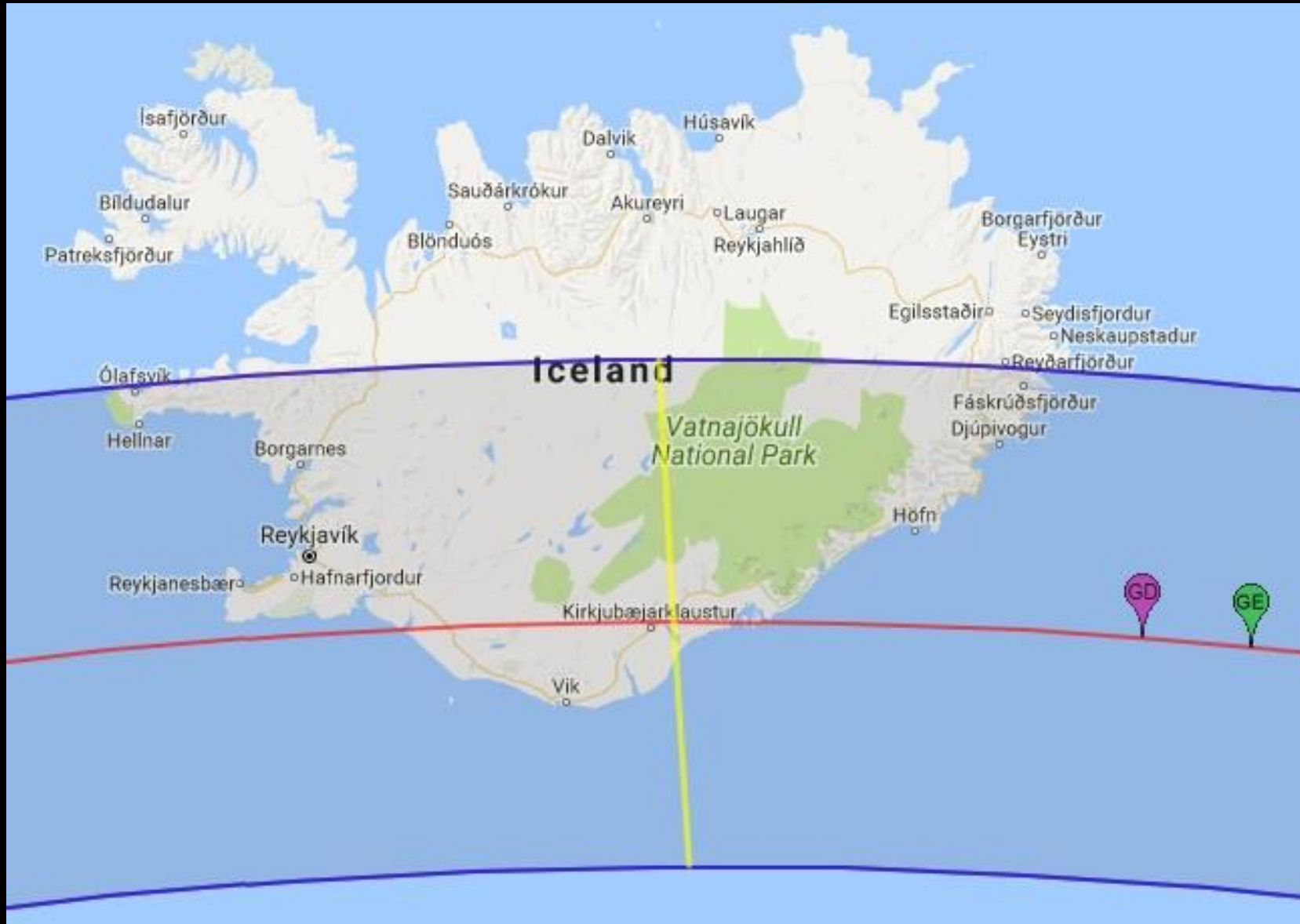
Almyrkvi 2. ágúst 2027

Almyrkvi 12. ágúst 2045

Hringmyrkvi (89%) 11. júní 2048 kl. 12:45^{Rvk}

Hringmyrkvinn mikli séður frá Flúðum 11. júní 2048

Niðurlag

- Almyrkvar á sólu eru sjaldgæfir og meirihluti manna sjá slíkt aldrei á ævinni
- Það má mæla með því að leggja á sig ferðalag til að njóta almyrkva á sólu, a.m.k. einu sinni á ævinni

Að verða vitni að almyrkva við góðar aðstæður er mögnuð upplifun